

Аналіз законопроектів
«Про Державний бюджет України на 2018 рік» (№7000)
та «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» (№7116)
у питаннях міжбюджетних відносин та місцевих бюджетів

Держбюджет-2018 – загроза для місцевих громад

Сьогодні Україна перебуває в активній фазі бюджетного процесу, зокрема, обговорюються та готуються до прийняття проекти законів **«Про Державний бюджет України на 2018 рік» (№7000) та «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» (№7116) у питаннях міжбюджетних відносин та місцевих бюджетів. Аналітики Всеукраїнської ГО «Асоціація міст України» детально вчитали ці документи і зробили висновки щодо того, які зміни вони зможуть принести у життя кожного з нас.**

Отже, за підсумками аналізу виходить, що уже другий рік поспіль продовжується перекладання на місцеві бюджети додаткових фінансових навантажень. Покриваючи ці витрати з бюджетів розвитку, громади не матимуть змоги реалізовувати соціальні програми, інфраструктурні проекти, підвищувати рівень економічного розвитку.

На рівень місцевих бюджетів передається:

Фінансування пільг населенню за житлово-комунальні послуги. *Додаткове навантаження більше **7 млрд грн.***

Погашення заборгованості за минулі роки з оплати пільг та субсидій населенню за житлово-комунальні послуги. *Загальна сума заборгованості близько **8 млрд грн.*** (на 01.01.2018).

Покриття відшкодувань транспортним компаніям за перевезення пільгових категорій громадян, оскільки відповідну субвенцію не передбачено. *Додаткове навантаження близько **2,5 млрд грн.***

Отже, фактично, фінансування наданих державою пільг відбуватиметься за рахунок місцевих бюджетів.

Зростають вилучення з місцевих бюджетів

Збільшено з 50 до 80 відсотків вилучення коштів із місцевих бюджетів до державного бюджету у вигляді реверсної дотації. Така зміна формули вирівнювання знизить мотивацію громад до нарощування дохідної бази та несе **ризик значного зменшення фінансового ресурсу** податкоспроможних місцевих бюджетів. Таким чином, фактично повертається стара система вирівнювання, яка діяла до бюджетної реформи.

Доволі проблематичним виглядає фінансування освіти та охорони здоров'я

Освітня субвенція, що складає 61,2 млрд грн, збільшена на 16,5% порівняно з 2017 роком, у той час, коли Уряд заклав збільшення заробітних плат педагогічних працівників на 25%.

*Недофінансування освітньої субвенції - **4,5 млрд. грн.***

Обсяг медичної субвенції зменшено на 4,5 млрд грн у зв'язку із медреформою, це при недофінансуванні галузі на 30%. *Недофінансування медичної субвенції **7 млрд. грн.***

За місцевими бюджетами залишено усі видатки, крім оплати праці педагогічних працівників, по загальноосвітніх закладах і видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв закладів охорони здоров'я.

Передбачено додаткову дотацію на утримання закладів освіти та охорони здоров'я **16,5 млрд грн**, але тільки обласним бюджетам без визначення механізму розподілу між місцевими бюджетами ОТГ та міст обласного значення. *Тобто, розподіл буде в ручному режимі.*

Також передбачено фінансування з місцевих бюджетів ВНЗ I-II рівнів акредитації (технікуми, коледжі, училища).

В освітній субвенції закладено кошти на фінансування професійно-технічних навчальних закладів. За містами-обласними центрами залишено фінансування ПТУ, при цьому не передбачена передача цих закладів у комунальну власність.

Залишено **право** спрямовувати залишки коштів освітньої субвенції на **оновлення матеріально-технічної бази** навчальних закладів, але не передбачено **можливість спрямовувати** кошти освітньої та медичної субвенцій на **капітальні видатки**, що обмежує проведення капітальних ремонтів, добудови, реконструкції закладів.

Розвиток громад

Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ передбачена в обсязі **1,9 млрд грн** (близько 500 грн на 1 сільського жителя), хоча має складати **2,7 млрд грн** (мінімально необхідний обсяг з розрахунку 763 грн на 1 сільського жителя; у 2017р. очікується утворення близько 660 громад із загальною чисельністю жителів 3, 543 млн). *Існує потреба у додаткових **0,8 млрд грн.***

Державний фонд регіонального розвитку визначений в обсязі **8,1 млрд грн** (відповідає вимогам Бюджетного кодексу), але не передбачено субвенцію на соціально-економічний розвиток.

Стабілізаційну дотацію закладено в обсязі **1,7 млрд грн**, але цих коштів не вистачить на врегулювання нагальних проблем громад - *мінімальна потреба 2,0 млрд грн.*

Джерела надходжень місцевих бюджетів

Передбачено додаткову дотацію на компенсацію втрат доходів місцевих бюджетів внаслідок наданих державою податкових пільг **зі сплати земельного податку суб'єктам космічної діяльності та літакобудування (273 млн грн)**, але не передбачено коштів Міноборони для сплати земельного податку або відповідний компенсаційний ресурс місцевим бюджетам.

При тому, що на 2018 та 2019 роки залишено чинний механізм зарахування **акцизного податку з виробництва та імпорту нафтопродуктів (13,44%)**, **вилучено норму** щодо зарахування до бюджетів місцевого самоврядування надходжень акцизного податку **не менше обсягу минулого року.**

Додаткове джерело надходжень місцевих бюджетів - частина плати за видачу ліцензії на діяльність з випуску лотерей - передбачено **лише для міста Києва.**

Також місцеве самоврядування стикнеться з такими проблемами

Не передбачене врегулювання питання середньострокових позик, які надавалися місцевим бюджетам на виконання делегованих повноважень . *Обсяг заборгованості 9 млрд грн.*

Не передбачено механізм покриття втрат місцевих бюджетів внаслідок прийняття рішення НКРЕКП, щодо підвищення у тарифів на електроенергію для зовнішнього освітлення населених пунктів та міського електротранспорту. *Додаткові витрати складуть 4,3 млрд грн.*

Якщо спростити ці всі узагальнення, то можна зробити висновок, що місцеві бюджети отримують додаткові «повноваження», але, всупереч законодавству, фінансування цих повноважень не передбачається. А значить, те, що зароблять міста і громади, вони муситимуть витратити на ті речі, які задекларувала держава, а не на те, що вважає за потрібне робити місцева громада. Чи справедливо це? Питання риторичне. Що можна із цим зробити? Вплинути на бюджетний процес, поки не пізно – розголосом, небайдужістю, зверненнями до органів влади від ОМС, аргументованими зауваженнями. Бо якість нашого життя лише у наших руках.